

Ätiintyoontoo Kanta

Kiitapuu Kiineetan

**Wöloo /kiimuukëy /këëriiptö
piich choo ting'ëy kantapöör**

Marakwet Bible Translation and Literacy
P.O. Box 6645,
30100 Eldoret, Kenya

2017

Language: Marakwet as spoken in Marakwet district, Rift Valley province,
Kenya

Title in English: Kande's Story, Student Book

Translated by Philip Sang' and Patrick Komen

Illustrations redrawn by MBANJI Bawe Ernest.

This book was translated and produced during a workshop held at Ruiru, Kenya, 10-
21 March 2008.

Text from **Kande's Story, Facilitator's Manual**

© 2005, 2006, 2007 SIL Africa Area



Permission is granted for translation or any reproduction for personal use of this text
in whole or in part as long as the source and copyright are properly
acknowledged and the text itself is not altered.

English Version published in hard copy by:

Paulines Publications Africa

Daughters of St. Paul

P.O. Box 49026

00100 Nairobi GPO (Kenya)

ISBN 9966-08-213-1

2nd Edition 2017

300 copies

To be used with: Kande's Story, Facilitator's Manual

© 2005, 2006, 2007 SIL Africa Area

Stories and illustrations adapted from the Kande Stories, Books 1-5 © 2004 Shellbook
Publishing Systems (www.shellbook.com). Used with permission.

Since 1989, Shellbooks have been published by community-based
programmes in over 1000 languages worldwide. For more information about how
you can adapt or translate and publish the Kande's Story and other Shellbooks in
your language, please visit <http://www.shellbook.com>

© 2017 Bible Translation & Literacy (E.A)

P.O. Box 44456 - 00100

Nairobi, Kenya



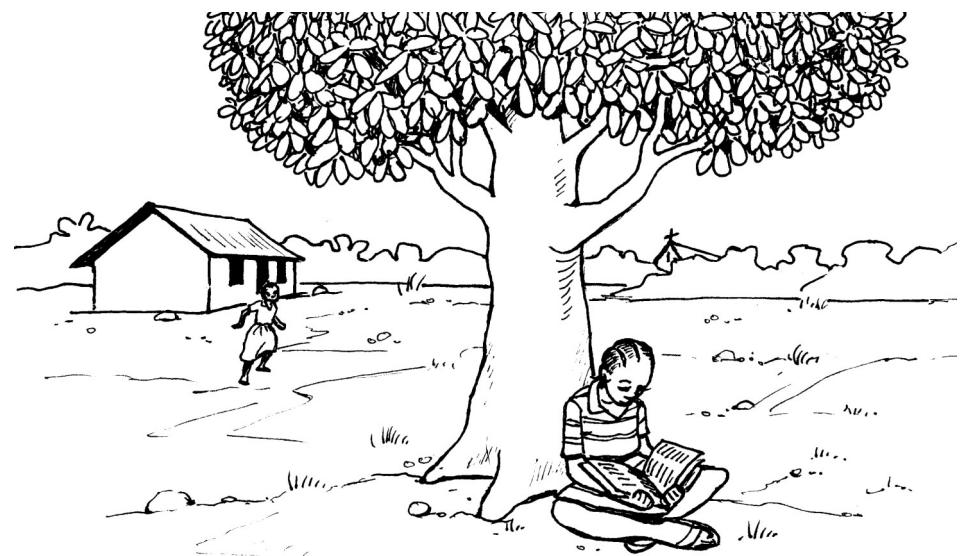


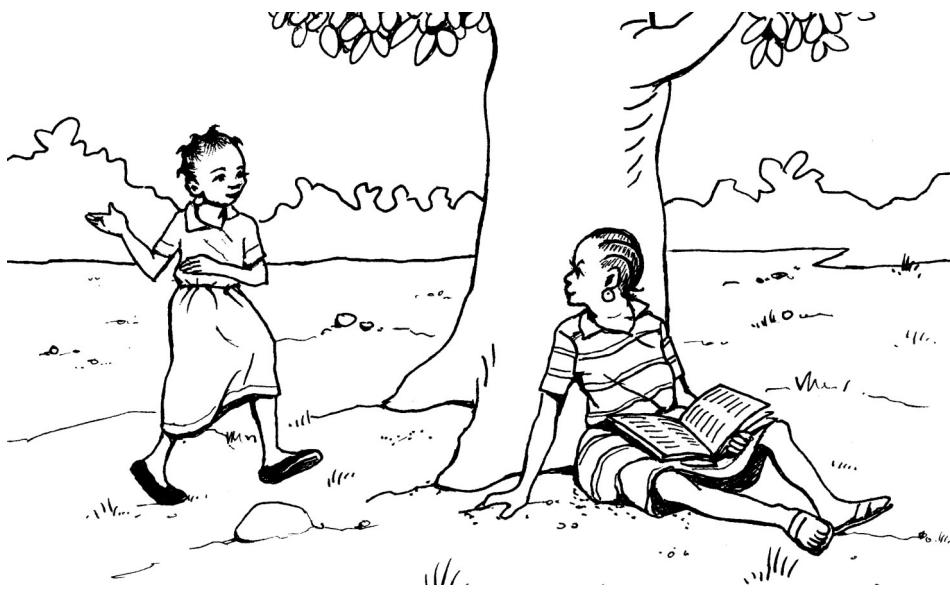
Kyoop :Kiliimö Kanta, aku nyoo matyaan kinyööru laakweeng'waang'. Nëe mii përëetuu akoong'o kituuyö :katang'waang' tököl keet pö Kanta nyi kiichämey. Kilë :Kantaan, "Kiicham këëtëpiisööt yëenyi akëeng'äloolöy äköö eeya."

Kilë :Chëepköörir nyoo kii manang' paani kiimëersööt sikiichiich, "Ämoon ëämö apoo äköö eeya, wöloo nyuun äpkootëy kilë kätäläsëenëech keey paannyëenyi."

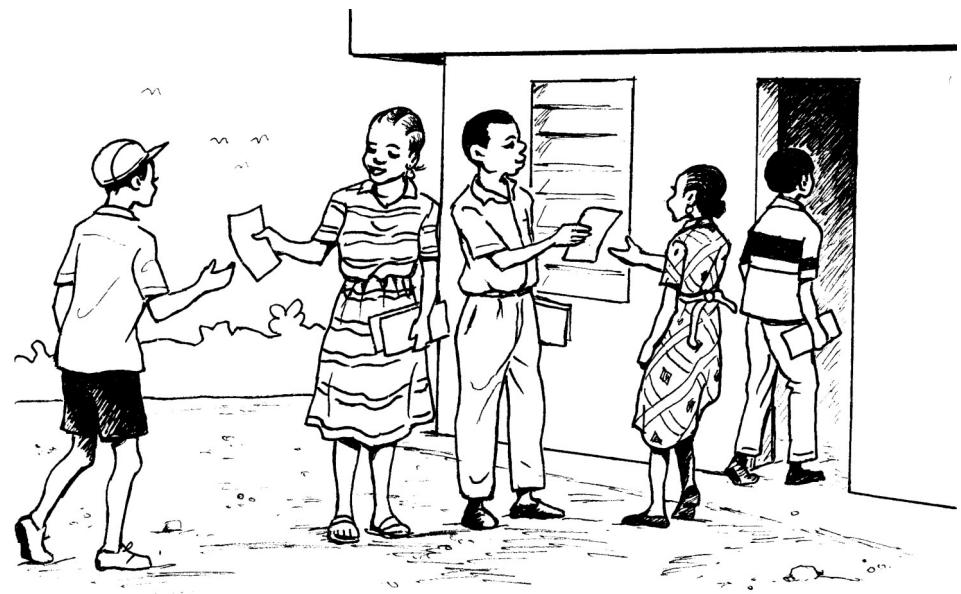
Soomanaa 1

Ng'al choo kii-ung' :eeyaan





Kiimii :laakwa pérëetuu akoong'o nyoo /kiikukuurëe Kanta.
 Kii nëe mii kitépëe keet keel kisöömänëy, kichö
 :chëëtöng'waang' Chëëpëët kiwiisuuy, akukuur kilë "Kanta,
 Kanta! Kaateer :aneen king'äloolëy chëëpyöösööy kilë
 ting'ëy :eeyaan ng'älyoon nyoo ung'ëy! Muukëë ku nee?"
 Kilë Kantaan "Äpkootaa kilë änket töwëë. Keepee
 këëng'äloolchii eeya täkëësöwuu, kanya anamin eër
 këëmwérö!"



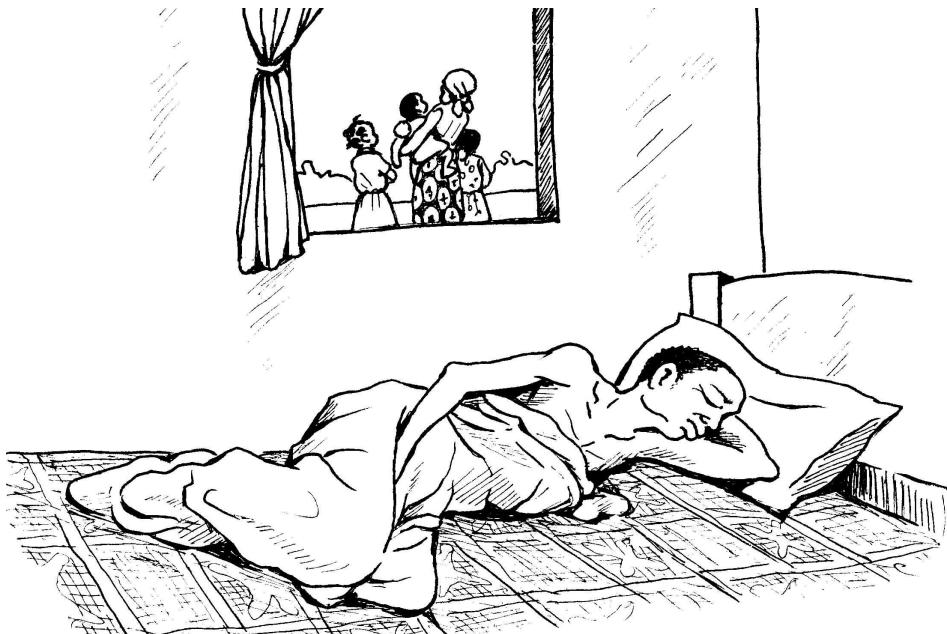
Kiitoorët keey :Kantaan äköö Kiliimö kukuur piich akuurö kilë
 ting'ëy :koonëët tukun choo päyiisyëërëe. Kiityam nköö oor
 aka tököl kukuur naran choo lëë wëëchiik ämu pkootëy
 wëëchiik kilë si nëe ng'at kilëku chiich murën ku äköy ku-ir
 takal nköö tiipin. Kiimwoochinii :Kiliimö wëëchin kilë
 kiikitil :inyeentee äköö Kanta kilë mä äköy ku-ir akwaaneek
 takal äköy swoop keey aku täsëy taay kuukoonyitëy keey
 äköy.



Kiitoowu :Chëéröötich kisal iitööntiin akuwälchi
kuutiing'waang tukun choo kuunëëtiisyëärëe. Kiisir kiitapuun
nköö kuutiing'waang' choo mwooruuy wöloo
/kiriiptooy keey kuutyaantaa kantapöör äköö wöloo
/kiriiptooy piich choo ting'ëy kantapöör.



Kii-it :Kantaan äköö Chëëpëët kaaw kuroorsööt
akuuumuung'ëy nyaa koor nköö chaasat. Kii nëë teer
:laakökwaak Chëéröötich, Chëëpköörir äköö kiroop, kipa
kuurö kilë nee nyi ka-ir akwaaneek kipäypäyiituuy.
Kuupkoong' :eeyeeng'waang' kilë "Äsiiyëe, moopalchi
äpoong'woong' nyoo mii rwoon." Kuumut akwaaneek kipa
saang'.
Kiteep :Chëëpëët eeyeenyiin kilë, "Iting'ëe ng'älyoon nyoo i-
ung'ëy?" Kuulaplaap keey moo :eeyaa Kanta akilë, "Mii
kitësëe :katanyoon"



Kilë :Chëepköörir nyoo kiiting,ëy kënyiis ang'wan, "Koowö kö ämwooichi äpöö." Kinam :eeyeenyiin akukalap kitoomö ku-it kurkat akilëechi, "Kaakuunkët :apoong'uung' laakweenyuun, kanya kiruuchi keey".

Kumuuruutan Chëepköörir. Kiichämëy :Chëepköörir kuloong'loong'ëy apoonyiin wöloo nyuun nköö lëkitöön ku maatakëechämchi kuriik apoonyiin. Kiikiukuu-iim keey :laakoochiich ämu kiikikulööwiit kurwëey :inyeentee ama-irëy päyit ämu kiikiikuunyaw :pöörtanyiin akukuskusiit.



Kiitoowu :Chëepëét kuunëëtiisyö kilë weel. Ämu kiiting'ëy :Chëepëét kiimnän akii cheepaypay, ku-ir nyoonëë piich kuyapchi iit ng'al choo köröömëen akipö kantapöör. Nyoo maatyaaniit kilëku Chëepëét koonëëtiin nköö köörëeng'waang' akinyööru piich chaa chaang' choo nëëtëy.



Kiiwö :kääntooyiintëe akoong'o nyëpö tuuyoot kinyööru
 Kanta akilëëchi, "Kimäriinyëen äköö tiipiikwook aneetaatee
 piich wöloo muukëy kiriiptö keey kantapöör. Ng'oo nyoo nkët
 wöloo /kiriiptooy keey kantapöör kisiir akwaan?
 Äkoonkët :akwaan asooman kikaraam. Nkët :piich kilë
 änökët :akwaan kikaraam akipö kuutyaantaa kantapöör äköö
 kantapöör." Kicham :laakoochoochëe nköö päypooyö.



Kiimii pérëetuu akoong'o yoo kiimii :Kantaan siirö. Kimii
 kumwoochinii choorwayiichiich kilë manakaat eeyeenyiin,
 kuuweer :laakwa nyoo lëë wëërii yoonëë akuroorëchi kilë,
 "Nyööruuy :laakwaanoonëë kantapöör kilëë
 apoong'unyëen!" Maasöwu :Kantaan kiyoo
 kiimwoorëy :wëëroonëë. Kukiti keey kilë, "Moopkootëy kilë
 ting'ëy :apoonyuun kantapöör, ntä ting'ëy këny?"
 kilë :choorwayiichiich, "Mëëtëérëy ng'aleepö wëëroonëë!"
 Nëë mii pérëetuunoonëë lang'a, kilëëchi :Kantaan



eeyeenyiin, "Kyoo-ööwiitwaa nyoo yämey keey äsöwu man, mwoorwoon kee, ting'ey :apoo kantapöör?"

Kuurö :eeyeenyiin kämäs, kusöwu :Kantaan kilë katiriing'u :lööchoon. Kilëechi :eeyeenyiin, "Man ng'aleechoochëe chëétanyun, wöloo nyuun, muutyö ämu këesip iteeree saang'."

Kiteep :Kantaan eeyeenyiin kilë, "Kii-ireechaan nee nyuun nëe ma apoo? Kunyooruntooy änö ämiisyö äköö rööpiyö choo kupäyiisyëerëe?" kuwälchi :eeyeenyiin kilë, "Toorëtëech Iriin." akuriiryö :tököl.

Kitoomö ku-itu :peeng'atu, kima apootaa Kanta.



Nyoo maatyaaniit, kukuurtö :kaaniisa tuuyoot nyoo ööw nyëpö wöloo /kiriiptooy keey kantapöör. Kiipkaana köönëet äköö kiineetanik kämöös tököl. Kiiwö :Kantaan, Chëepëet äköö Chëéröötich tuuyoonoonëe akuumut wëëriing'waang' Kiroop, akichö mpö Kiliimö tuuyëe.



13



Nëë mii përëetuu akoong'o, paani kaakusiirtö kënyi,
kilëechi :Kantaan Kiliimö, "Kiikuutoorëtëech :kaniisa nyëpö
kwöng'uut! Kiichämwëech keepalee par pareeng'waang'
akuuneeteech këësowuu wöloo kitëptooy, akulëku mpö¹
tilay choo ëëchëen. Yämey këëtëéchaan nee nköö ng'al
tököl choo käroomëen choo kiiku-irweech?"

Kupka :tilyoonuut äköö choorway kuriirchi.

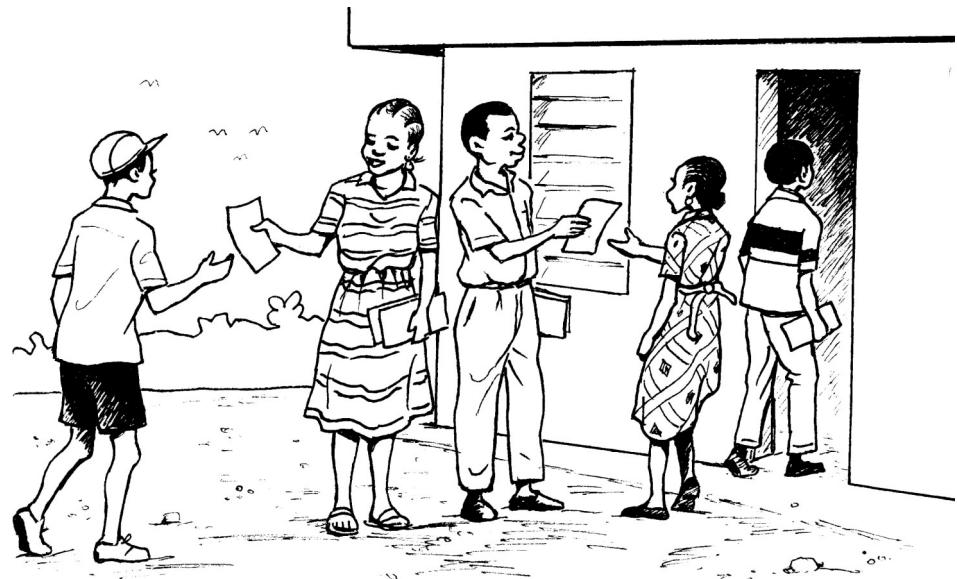
Kiteepa keey :Kantaan kilë, "Kiilë nee märuutoowu pichu
paani kiimnyaanaat apoo aku-ämey ng'ëëlö? Nku kii poontoo
kaaniisa äkityoon nyoo kiiruutoochinii apoo kitoomö kima."



Kii nëë kaakusiirtö äroo choo matyaan, kipa kween :Kantaan
äköö eeyeenyiin. Kiimuung'ëy
:eeyeenyiin nyaa koor akunyärkiliit :pöörtanyiin.
Kinamaata :Kantaan eyeenyiin ëér akitëpi ng'wëny
kuumuung'. Kilë eeyeenyiin, "Ätëérëy nköö pöörtanyuun
kilëë yoo moomuukëy a-ir kir aka tökol kuurer."

Soomanaa 2

Kuunëëtëy keey :piikwaak Kanta akipö kantapöör



Kitäsiisööt :kaa-iimuut nköö katang'waang' Kanta



Kiipaypayiit :Kantaan ämu kiicham kichöönëy :Kiliimö kuutoorëtëy inyeentee nköö pareeng'waang', akiimutuuy wëëriing'waang' nyaa manang' kipka kuupiirën nköö Panan.

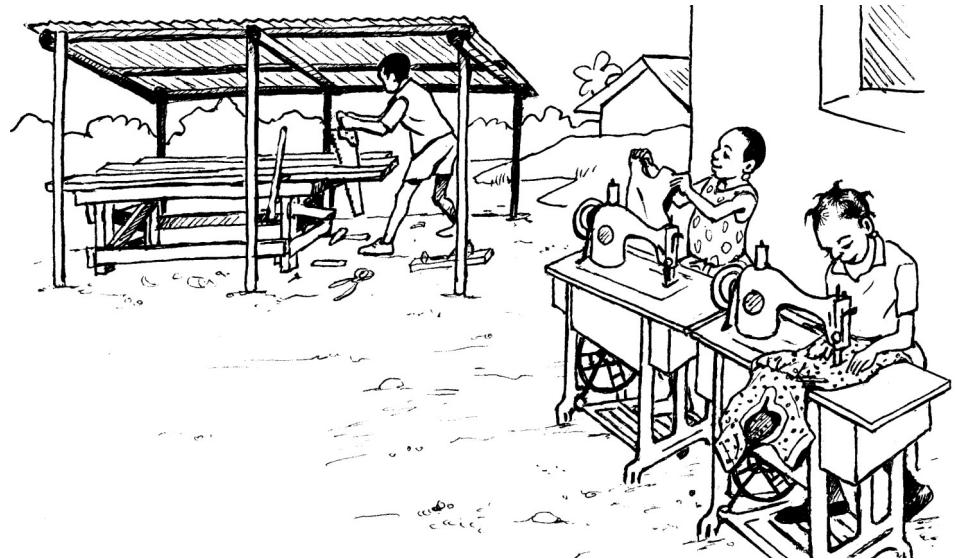
Kilëechi :Kantaan Kiliimö, "Kii nëë mëérö sikiichuuch, ku kyoopkootëy kilë mëërsööt mpö katanyoon tököl. Mpö ntä täkuköröömö :ng'ala, këeting'ëy kaamoong'unö."

Soomanaa 5

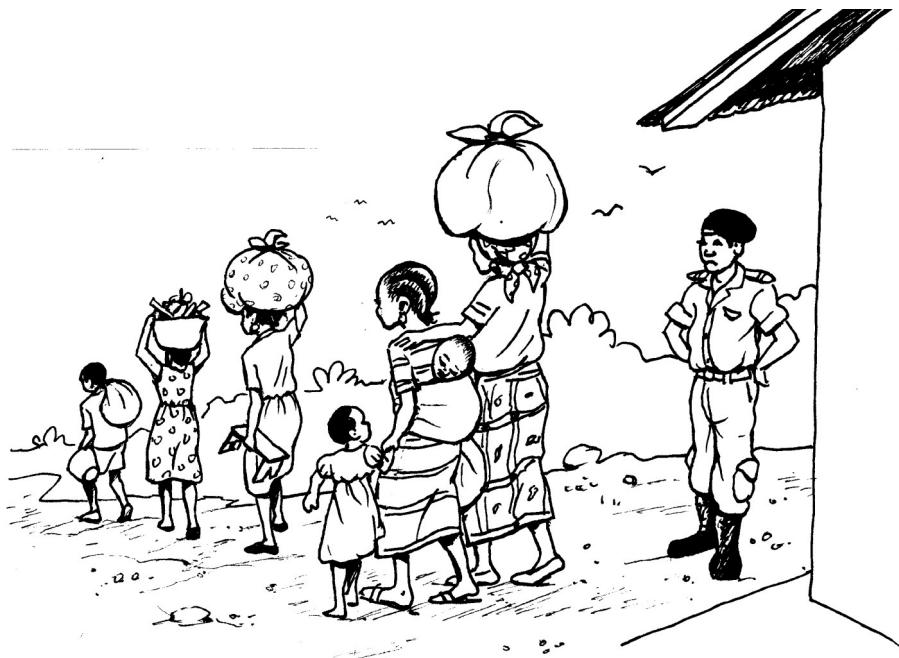




Kiitëpö :Kantaan äköö eeyeenyiin keet keel. Kiimaakaraam pöör eeyaa Kanta akiichaasaat, ämu kiimëemuukëy kuuryoong' inyeentee, kuutoorët :Kantaan.



Kiipäyiisyö :kantaan äköö laakookwaak tököl kipootö mpö chëepköörir nköö pareeng'waang nyoo reel nyoo mii kaaniisa. Kiineet keey :Chëepëét äköö Chëérötich kisowu kunäpiisyö, kuchämchi :kaaniisa akwaaneek cheeraaniin kipäyiisyëärö. Kiineet keey :Kiroop wöloo kipärtooy ng'achareen mu kö nyoo /kipärëe ng'achareen nköö kaaniisa. Kitoowu kiwö :Kantaan tuuyootin chëpö kaaniisa äköö laakookwaak. Kiisoomänchi :mäsöwoontoo kaaniisa laakoochoochëe ng'älyoontoo Iriin akipö araa mäng'oot nyoo rëël. Nyoo maatyaaniit kitil :tököl kituup araanoonee.



Nëë mii pëérëetuu akoong'o kuuyoochi :tilyeeng'waang' Kanta kuut. Kiimwooru kilë kiikuyam kipeera Kantaan äköö laakookwaak katang'waang'. Kuu-iim keey :Kantaan nyepö kwöng'uut. Kiitaak :cheepyoosoo kaaniisa laakoochoochëë, nyi kiitoorëtëy akwaaneek paani kiimnyoonëy eeyeeng'waang', kipä kumäng'iisyö :tököl. Kiimäng'ëy :cheepyoosoonoonëë yoo kiilëëkitëë kaniisa äköö pareetaa kaaniisa. Kii nëë kaakwoop :tilyeeng'waang' paree, kipa laakoochoochëë kumäng'iisyö nköö cheepyoosoonoonëë.



Ämu kiikaakima :apootaa Kanta akiimanakaat akukuskus pöör eeyeenyiin, ku-ir nyoonëe laakööchoochëë kuukiil keey kitya. Kiipälchinii :Kantaan laakookwaak nëë ro kilë mëëkiilëy keey ku-irëy päyet. Maacham eeyeenyiin kii nee ro kupälchinii, kilëëchi, "Taaneen eeyaa kaayëënyi."



Kii nëë mii përëetuu aka kupka :chëëpyöösööy ärëeny chëpö kaaniisa kuruutoowu. Akoong'o ku kii kipäyityoon nyëpö ng'aleepö tiliilin, ku aka ku kiichämey kumwooruuy ätiintoon. Kii-irëy :chëëpyöösööchoochëe päyiisyöön chaa chaang' choo kiita-irëy eeyaa Kanta. Kii-äpuuy ämiisyö, akitoowu kupka äkëny. Kiichiirënëy akumwoorëy ätiintoon. Kiipaypayiit nyuun :Kantaan kii nëë ro eeyeenyiin kuroorëy nëë mii nköö chëëpyöösööchoochëe.



Kii nëë wäräkiisyö :tiipiikwaak Kanta, akipa kumwoochi inyeentee akipö paraa kaaniisa, kicham :Kantaan kilëku akoong'o nyëpö pichu päyiisyëy nköö paraanoonëe. Kiitë :pooyiipö kaaniisa laakoochoochëe paree nyoo ööw kipal, akëechämchi kukas pareek tököl takwaam ntä ku-alta. Kiikiilkeey nyuun :laakoochoochëe nköö päyiisyëeng'waang' akinyööru mäng'oot nyaa karaam nyoo siirëy nyi kiipö taay. Nyoo maalööwiit kuu-ooyta keey :Chëëpëët sukuul.



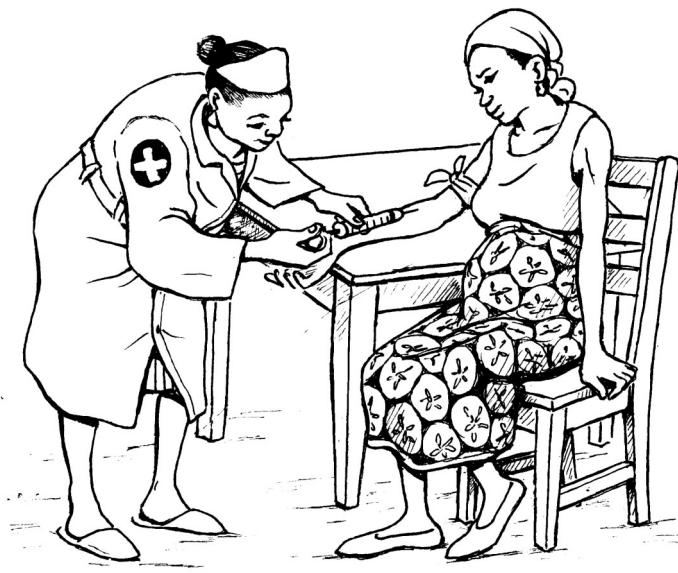
Kiitas taay :Kiliimö kumwoochi kipa :tököl kaaniisa, nëë mii pérëetuu akoong'a kilë :chëëtang'waang' Kanta Chëérötich, "Äwëëtii. Ämuukëy aneet keey ng'älyoon." Kilë :Chëëpëët, "Äwëëtyaa mpö. Ntä anaan ämuukëy änyööru choorway choo kämoonkët."

Kilëëchi :Kantaan tiipiikwaak, "Aamuta nyuun laakööchooch Chëëpköörir äköö Panan, täkung'ätu
Kiroop äköö aneen takee-ireechaan päyiisyöön choo mii kaaw!"



Kii nëë mii kung'äloolëy :kipäyityoontoo ng'aleepö tiliilin äköö eeyaa Kanta, kuyap iit :Kantaan. Maasöwu :Kantaan kir aka tököl nyoo kiimwoorëy :akwaaneek, wöloo nyuun, kiisöwu kilë kiisiirëy :apoonyiin karwa. Kiimuukëë kilë kiinyööru :apoonyiin kuutyaan nyoo köönuuy kantapöör kimii nköö cheepyoosee aka.

Maasöwu :apootaa Kanta kilë kiiting'ëy inyeentee kuutyaantaanoonëë, nyoo kiitäripiëy cheepyooseenyiin. Kiinyöörchi :eeyaa Kanta kuutyaantaanoonëë poointeenyiin, akuumuukëë kinyöörchi :laakwee nyi mii moo eeyeenyiin. Kilëëchi kipäyityoontoo ng'aleepö tiliilin eeyaa Kanta, "Karaam chöönö wöloo kuutëtërëë saakit këesyaakin nëë ting'ëy kuutyaan nyoo köönuuy kantapöör."



Kii nëë mii përëetuu aka kiwö :eeyaa Kanta wöloo kuutëtérëë saakit, kikuuluunö :kipäyityoontoo ng'aleepö tiliilin kërëti ëëruunyiin. Kii maang'woonchi, aku nyoo matyaan kisöwu keey eeyaa Kanta. Kiikiikunam inyeentee :kuutyaan nyoo köönuuy kantapöör, akiimuukëë mpö kinam laakwee.

Nëë mii lëtuun, kuutö :kipäyityoontoo ng'aleepö tiliilin eeyaa Kanta saakit choo toorëtye inyeentee kukiil akuusoop köröötyin walak choo ting'ëy. Kiimoomii sипitalиinoонëë :saakit choo kukärtoorëë kuutyaantaa kantapöör. Kii-iim keey :eeyaa Kanta ämu kiimëenkët wöloo muukëy kunyöörchi saakit choo riipëë laakwee nyi mii moo tamanam kuutyaantaanoонëë. Nëë mii përëetuu nyi kiituupëy kumwooichi Kanta akipö pöörtanyiin.



Kiimii :wëërii aka kööroonoonëë nyoo /kiikukurëë Kiliimö. Kiicham kiruutoochinii :wëëronëë Kanta përëetuus walak. Kiichö :Kiliimö äköö wëëriing'waang' akilëëchi Kanta, "Chöö keepee kaaniisa".

Kilëëchi :Kantaan, "Ma aniinee", akiicham kumwooichiinii äkëny kilë, "Chaang' tukun choo ä-irëy."



Kimäng'iisyëy :Kantaan äköö laakookwaak ku kiipuntorëë ng'al choo köröömëen. Kiikörömiit wöloo riiptooy :Kantaan laakook ämu kiipar :kantapöör sikiikwaak. Kiiruusööt kuut pérëetuus walak,aku kiikiilchinii keey nyuun :Kantaan laakookwaak,akuutyam kilëku eeya nköö chëétang'waang' nyi mining'.



Kii nëë rook pérëetuus choo matyaan kitoowu kumnyaan eeyaa Kanta kitya. Kiinar :kuutyaantaanoonëe aku nyoo maatyaaniit kunam :kantapöör eeyaa Kanta akusir pöörtö. Kiteepa :Kantaan cheepyöösööchu kiipö kaaniisa kilë, "Nëë ätiing' :aneen eeyeenyuun kuunoomtooyoon kantapöör?" Kiwälchi kipäyityoontoo ng'aleepö tiliilin kilë, "Nëë iriip keey ku mänämiin." King'uuti :kipäyityoontoonoonëe Kanta oortin choo päyiisyëärëë kuriipëy eeyeenyiin akumwoochi ämiisyö choo yämey këëtö. Kipaypayiit :Kantaan ämu kiisöwu wöloo riiptooy eeyeenyiin.



Kii nëë-it pérëetuus choo /kinämëy laakwee, /keenam ku
kiikunyirkiliit pöör kaamee. Kinam :eeyaa Kanta laakwee
akilë, "Wuuy Panan, nyoo mäting'ëy sikiik". Nyoo matyaan
kima :eeyaa Kanta, kukuurëë :Kantaan laakwee Panan.

Kinam :Kantaan laakwee akutëpö keet keel akilë,
"Moomëtëenyëen towëë iilëku panan, inyëen nyuun anee
laakwa paannyëenyi".

Soomanaa 3

Soomanaa 4

Kunyööruuy :Kantaan kaamoong'unö





Kii nëe pakituuyö Kantaan, Chëepëet äköö Chëérötich,
kukit :Chëepëet nëe kiiting'ëy kaapkootuut chëpö
takal :chiichi kiitenii inyeentee täpookwoo eär. Nköö yoonëë,
kuuyoomiisi keey tiipiichoohëe kilë ma-ir takal kitoomö /këë
-äp.

Köröömin nköö katang'waang' Kanta





Kii nëë mii përëetuu aka, kitëpö :Kantaan keet keel kipay Chëëtäng'waang' Panan. Kiipkaat :Kantaan kilë ntä keëmii :chiich nyoo këërëeri laakwee, wöloo nyuun, kiiwärëy :piich kilë muukëy kinam akwaaneek :kantapöör ämu kiima :eeyaa Kanta nköö körööyoonëë. Kiitoorët :kaaniisa kuutö Kanta chë äköö pér choo tiliilëen choo päyëey laakwee.

Kiipaypayiit :Kantaan kii nëë ro kilë mii :Panana kitäsëy taay nyaa karaam.



Kii nëë kaakunyööru :akwaaneek kipäyityoontoo ng'aleepö poor, kilëechi :kipäyityoontoonoonëë akwaaneek mii kitäsëy taay laakwee nyaa karaam, akiilëëchi kukany kisiirtö äröö choo matyaan si nëë ng'at keesyaak nëë ting'ëy kuutyaan nyoo köönuuy kantapöör.

Kii nëë kaakumwoochi :kipäyityoontoonëë Kanta äköö Chëëpëët akipö laakwee, kuutikoon akipö ng'al chëpö kaamänuut chëpö tiipin äköö wëechin choo tëëniityö kilë, "Ämu akwaan pänoon, ku mii murën choo muukëy kukoonook ämiisyö ntä ku koonunëy kuutymëy kung'aalaak kilë taa-ira takal nköö akwanee. Amaachuut ng'ërëpëëng'waang'. Nyumnyum kumanak :chiich, ntä kinyööru kuutyaantaa kantapöör, ntä ku köörööytiin walak choo köönuuy takalaanti."



Nëë mii pérëetuu akoong'o kutäkwoorö, kuumut :Kantaan äköö Chëepëet laakweeng'waang' wöloo /kuutötörëe saakit keepa keesyaak. Kimii aree, kung'uuti :Chëepëet Kanta chiich nyoo kii ryoong'ëe yoo lëekitëe siirö akilëechi, "Chiichiinëë nyi kiikönän täpookwooni mii ëëruunyuun. Muukëy kuutoorëtëech kënyööruu tukun choo kimärëy".



Kiichö :wëëriing'waang' Kanta nyaa manang', nyoo /kukuurëe Kiroop pérëetuu aka, akilëechi Kanta, "Ämärëy ämëtö sukuul kilëë inyëen äköö Chëepëet".

Kilëechi :Kantaan, "Iriip keey wëëri, waang'a sukuultii kupök sii nëë ng'at iichöön iitoorëtëech, nëë muuka mpö, kuureer kiwö :Chëepëet sukuul. Nëë mii sukuul, iriip keey kumeenam choorway choo lëë wëëchin choo mwärchinootëy tiipin takuir takal. Muukëy kuunaamteen :tiipin walak kantapöör ntä ku köörööytiin walak choo köönuuy :ng'äleepö takalaanti."

Kusirpën

:Kiroop kilë kiilëy keey nköö sukuul amatuupëy ng'äleepö tiipin.



Nëë mii pérëetuu äkoong'o kichö :tilyeeng'waang' Kanta. Kilëëchi :tilyaanoonëë Kanta, "Kituup keey nköö ng'ätuutëchooch, ämu kiiting'ëy :apoong'woong' pësentanyuun, ku nyaanyuun paaraani ämu kiikima apoong'woong". Kilëëchi :Kantaan, "Moomii wöloo kipëetiichaan". Kilëëchi :tilyaanoonëë, "Moomäraa äsöwu choochëe!" Kitas taay kilëëchi, "Nköö paannyëenyi këechärëy pareechu kyaapal :akwaan kwëen, wöloo nyuun, äwëetyaa äwäräkëe ächwaamang' koot."



Nëë mii lang'atuunoonëë kiteep :Chëérötich Kanta kilë, "Ku -uurëëchaan nköö yëënyi?"
Kilëëchi :Kantaan chëëtang'waang', "Mälëe nyoonëë, kälë :tilyeenyoon täkëämäng'iisyëy paannyëenyi, wöloo nyuun, märëy këechärchiichaan pareechooch kwëen".
Kilë :Chëérötich, "Mäyämëech pareek chu ng'ätuuy, rookëe kee-reechaan tukun walak choo kinyöörchinii ämiisyö äköö rööpiyö choo kipäyiisyëerëe!"